UPPSALA UNIVERSITET

UFV 2022/14

Revisionsplan 2022

Internrevisionen

Fastställd av Konsistoriet 2022-02-18

Innehållsförteckning

Inledning

Internrevisionens uppdrag är att årligen, självständigt, granska om ledningens process för intern styrning och kontroll är utformad så att universitetet med en rimlig säkerhet fullgör sina uppgifter, uppnår verksamhetens mål och uppfyller de krav som framgår av tredje paragrafen i myndighetsförordningen (2007:515).[1]

I föreliggande revisionsplan föreslås de granskningar som utifrån internrevisionens riskanalys planeras genomföras under verksamhetsåret 2022/2023

Tillvägagångssätt

Utgångspunkterna för internrevisionens riskanalys som ligger till grund för revisionsplanen har utgjorts av universitetets verksamhetsmål såsom de är beskrivna i Mål och strategier (UFV 2018/641) samt myndighetsförordningens tredje paragraf. I korthet innebär målen att Uppsala universitet strävar efter att med *utbildning och forskning av högsta kvalitet och relevans bidra till en bättre värld och att genom utbildning, forskning och samverkan spela en ledande roll på väg mot ett hållbart samhälle.* Medan myndighetsförordningen stadgar att myndighetens ledning ansvarar inför regeringen för verksamheten och skall se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel. I enlighet med internrevisionsförordningen (2006:1228) har även risken för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter beaktats.[2]

Internrevisionens riskanalys omfattar den verksamhet som Uppsala universitet bedriver eller ansvarar för. Internrevisionen strävar efter att identifiera händelser, företeelser och processer som kan hota, hindra eller försvåra för universitetet att huvuduppgifterna (forskning, utbildning eller samverkan) och övriga uppdrag enligt regleringsbrev nås.

I underlaget för internrevisionens självständiga riskanalys ingår även verksamhetens verksamhetsplanering och riskanalys. Internrevisionen har tagit del av:

- riskanalys - Medicinska och farmaceutiska vetenskapsområdet 2019,
- riskanalys - Teknisk-naturvetenskapliga vetenskapsområdet 2020,
- riskanalys – Humanistiskt-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet 2021,
- risk och sårbarhetsanalys 2020[3]
- universitetsförvaltningens riskanalys 2021, samt
- ledningsrådets aggregerade riskanalys 2021.

Omvärldsbevakning sker kontinuerligt under året. Särskilt fokus ligger på sektorsspecifika risker, men även allmänna, såväl nationella som internationella händelser och utvecklingstendenser som kan tänkas spela roll för Uppsala universitets måluppfyllelse beaktas. En del av internrevisionens informationsinhämtning görs

[1] Internrevisionsförordningen 2006:1228.

[2] Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd angående internrevisionsförordning (2006:1228).

[3] Internrevisionen har ännu inte tagit del av Risk- och sårbarhetsanalysen för 2021.

genom intervjuer med ett urval av personer inom universitetet som utifrån position eller erfarenhet kan tänkas bidra till ökad insikt om verksamhetsrelaterade risker. Internrevisionen har också i enlighet med internrevisionens riktlinjer diskuterat risker med rektor och universitetsdirektör.

I riskanalysen har sannolikheter för att riskerna ska inträffa bedömts samt vilka konsekvenser de kan tänkas leda till. Mer precist ställs två frågor: 1) *Hur stor är sannolikheten för att ”hotet” kan inträffa?* 2) *Vilka konsekvenser kan en realiserad risk tänkas leda till, dvs hur ”väsentlig” kan hotet tänkas bli för UU:s förmåga att nå verksamhetsmålen eller möta myndighetsförordningens §3?* Svaren på frågorna har vägts samman till något av alternativen hög, måttlig eller låg risk.

Identifierade risker har diskuterats med revisionsutskottet vid tre tillfällen under verksamhetsåret och revisionsutskottet har presenterat egna iakttagelser med avseende på risker.

Sammanfattning av internrevisionens riskanalys

I det nedanstående presenteras övergripande de bedömda riskområdena, vilka internrevisionen efter riskanalys, föreslår ingå i revisionsplanen för 2022.

Granskningsförslag: Institutionsgranskningar

Universitetet är av hävd en starkt decentraliserad organisation och enligt universitetets delegations- och arbetsordningar har en långtgående delegering av beslutsbefogenheter och arbetsuppgifter tilldelats prefekterna. Samtidigt kräver en hög grad av decentralisering och långtgående befogenheter en god intern styrning och kontroll. Då en betydande andel av universitetets totala verksamhet genomförs på institutionsnivå föreslår internrevisionen att det även 2022 genomförs en granskning av den interna styrningen och kontrollen vid sex av universitetets institutioner och övriga organisationsenheter i syfte att bedöma bl.a. om verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regelverk.

Den föreslagna granskningen skulle därmed bli en fortsättning på de institutionsgranskningar som genomförts de tre senaste revisionsåren (2019/796, 2020/684 & 2021/2670). Granskningen planeras att i huvudsak inriktas på områden inom verksamhet/organisation, personal och ekonomi som internrevisionen utifrån tidigare revisioner bedömt som riskfyllda.

Vid universitet finns verksamheter av mer känslig art såsom försöksdjursverksamhet där regelefterlevnad gällande etik och djurhållning kan utgöra en potentiellt stor renommérisk. Internrevisionen föreslår i det här läget också att en granskning av interna styrningen och kontrollen genomförs under 2022 för enheten CFVUU (org 481). Granskningen planeras genomföras i samband med övriga institutionsgranskningar men med hänsyn tagen till verksamhetens specifika regelverk.

Resultat av genomförda granskningar rapporteras till respektive institution och berörd fakultetsledning. En sammanfattande rapport med eventuellt generella rekommendationer presenteras för ledning och konsistorium.

Granskningsförslag: Dataskyddsförordning (GDPR)

EU:s dataskyddsförordning General Data Protection Regulation, GDPR, som trädde i kraft den 25 maj 2018 innebär bland annat strikta krav på hantering av personuppgifter. Det ställs i förordningen höga krav på rutiner och processer för säker hantering av personuppgifter. En bristfällig hantering av personuppgifter riskerar skada förtroendet för universitetet och i de fall universitetet brister i regelefterlevnad riskeras dessutom skadestånd och sanktionsavgifter. Utifrån de risker internrevisionen identifierat i riskanalysen föreslår internrevisionen en granskning av Uppsala universitets processer och rutiner gällande dataskyddsförordningen.

Granskningsförslag: Säkerhetsskyddsarbete

Säkerhetsskydd handlar ytterst om att skydda information och verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot underrättelsehot såsom spionerі, sabotage, terroristbrott och andra hot. Uttrycket Sveriges säkerhet förknippas främst med militära förhållanden, men utvecklingen har gått mot att andra för samhället viktiga verksamheter fått en större betydelse utifrån säkerhetsskyddssynpunkt. Exempelvis har främmande staters underrättelseverksamhet breddats mot forskning och utveckling inom civila områden.[4]

Den 1 april 2019 trädde en ny Säkerhetsskyddslag (2018:585) i kraft. Den nya lagen är breddad jämfört med den tidigare och omfattar fler verksamheter än tidigare. Om en myndighet till någon del bedriver säkerhetskänslig verksamhet ska ett förebyggande och systematiskt säkerhetsskyddsarbete genomföras, bl.a. ska behov av säkerhetsskydd utredas och dokumenteras i en säkerhetsskyddsanalys. Analysen ska ge svar på vad som ska skyddas, mot vilka hot och på vilket sätt/med vilka åtgärder. [5]

Brister i det systematiska säkerhetsskyddsarbetet kan riskera leda till att eventuellt förekommande säkerhetskänslig verksamhet, uppgifter och information inom Uppsala universitetets verksamhet inte identifieras, hanteras och skyddas.

Vid Uppsala universitet har ett arbete påbörjats med att identifiera eventuella verksamheter och information som kan beröras av den nya lagens införande.[6] Internrevisionen föreslår en granskning av intern styrning och kontroll på övergripande nivå vad avser universitetets säkerhetsarbete kopplat till säkerhetsskyddslagen. Internrevisionen avser bl.a. att undersöka vilka åtgärder universitetet har vidtagit för att kunna efterleva lagen, hur långt universitetet kommit i arbetet och hur planeringen framåt ser ut.

Granskningsförslag: IT-säkerhet

Universitetet är liksom andra organisationer beroende av information för att kunna utföra sin verksamhet och hanterar dagligen en mängd information inom utbildnings- och forskningsverksamheten. För att kunna skydda informationen och de

[4] Ett modernt och stärkt skydd för Sveriges säkerhet – ny säkerhetsskyddslag, Prop. 2017/18:89 , s 165 samt information om Säkerhetsskydd på Säkerhetspolisens hemsida.
[5] Säkerhetsskyddslag (2018:585) – senast ändrad SFS 2021:952. Kompletterande bestämmelser till lagen i Säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) – tidigare 2018:658. Information om Säkerhetsskydd på Säkerhetspolisens hemsida.
[6] Risk- och sårbarhetsanalys 2020 för Uppsala universitet, avsnitt 7.6, UFV 2020/2000.

informationssystem (hård- och mjukvara) och kommunikationslösningar som hanterar den, är ett effektivt och systematiskt informationssäkerhetsarbete betydelsefullt. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ger, sedan 2009, ut föreskrifter med krav på hur statliga myndigheters informationssäkerhetsarbete ska utformas och bedrivas, och som universitetet har att förhålla sig till.

Internrevisionen har tidigare granskat (2021) delar av universitetets informationssäkerhetsarbete, bl.a. systematik och regelefterlevnad i förhållande till interna styrdokument och vissa krav i MSB:s föreskrifter. [7] Granskningen fokuserade på hur arbetet är utformat och hur det styrs, följs upp och rapporteras. Därutöver undersöktes informationssäkerhetsarbete på fyra institutioner genom granskning av tillämpningen av de interna rutinerna för informationsklassificering och riskhantering.

Informationssäkerhet är dock som framgår ovan ett brett område och inkluderar även IT-säkerhet i form av arbete med att utforma IT-tekniska säkerhetsåtgärder i t.ex. informationssystem, nätverk, kommunikationslösningar och annan infrastruktur som hanterar informationen. MSB:s föreskrifter ställer krav på säkerhetsåtgärder i informationssystem, bl.a. kopplat till områden som behörigheter, autentisering, kryptering, ändringshantering, säkerhetskopiering, redundans, övervakning mm. [8] Internrevisionen föreslår därför en granskning som genomförs tillsammans med externt konsultstöd inriktas på den IT-tekniska säkerheten och efterlevnaden av interna styrdokument och MSB:s föreskrifter för området.

Fördjupad uppföljning:

Internrevisionen genomför varje år uppföljningar av tidigare granskningar och de rekommendationer som respektive granskning föranlett. Uppföljningarna fortsätter normalt fram till dess att samtliga beslut om åtgärder är rapporterade slutförda. Därutöver genomför internrevisionen fördjupade uppföljningar som också beaktar huruvida beslutade åtgärder fått avsedd effekt. För revisionsåret 2022 föreslås fördjupad uppföljning av:

Bisysslor

Internrevisionen granskade 2018 universitetets hantering av bisysslor och iakttog bl.a. följande:

- det interna regelverket och informationen om bisysslor är splittrat och svårtillgängligt
- andelen lärare som anmält bisysslor hade sjunkit från 2011 och för 2018 bara uppgick till 3,8 % (motsvarande 102 lärare)
- inga riktade informationsinsatser gjordes för att få fler att anmäla sina bisysslor,
- det saknades regelbunden uppföljning av bisysslor.
- Processen för bedömning och godkännande genererade långa handläggningstider.

[7] MSB:s föreskrifter om informationssäkerhet för statliga myndigheter (MSBFS 2020:6).
[8] MSB:s föreskrifter om säkerhetsåtgärder i informationssystem för statliga myndigheter (MSBFS 2020:7).

Bristande information, uppföljning och långa handläggningstider riskerade sammantaget att påverka tilltron till universitetets arbete med bisysslor, vilket i sin tur kan minska incitamenten att anmäla bisysslor. Internrevisionens sammantagna bedömning var därför att universitetets hantering av bisysslor behövde förbättras.

Utifrån internrevisionens granskning och rektors yttrande beslöt konsistoriet att göra en översyn av regelverket och i samband med det stärka fokus på frågan kring information och anmälan. Därutöver gavs universitetsdirektören i uppgift att se över hur en löpande uppföljning av bisysslor kunde göras inom ramen för den ordinarie processen för planering och uppföljning. I uppdraget ingick även att se över systemstödet för att rapportera och följa upp bisysslor så att arbetet underlättas för medarbetare, prefekter och övriga berörda.

Med utgångspunkt i riskanalysen och internrevisionens uppdrag att följa upp tidigare granskning föreslår internrevisionen en fördjupad uppföljning av universitetets hantering av bisysslor.

Oplanerade uppdrag

I internrevisionens uppgifter ingår att ge råd och rekommendationer i olika frågor som berör den interna styrningen och kontrollen vilket inkluderar rådgivning och information i olika sammanhang. Rådgivningen består ofta i löpande rådgivning till delar av verksamheten, vilka inte föranleder någon särskild rapportering. Internrevisionen föreslår det avsätts ett visst utrymme (200 timmar) för kortare oplanerade förstudier granskningar och rådgivning.

Bevakning av övriga identifierade risker – under fortsatt utredning/bevakning

I föregående års riskanalys framfördes att pandemin påtagligt påverkat hela Uppsala universitets verksamhet och ställt universitetet inför ett antal utmaningar. Därmed är det oundvikligt att den fortsatt spelat en viktig roll i internrevisionens riskanalys. Detta är särskilt tydligt i områden såsom undervisning & examination på distans, utbyten både avseende utbildning och forskning, samarbeten och då främst internationella, information och kommunikation, säkerhet etc.

Ett område som framträtt i ljuset av den pågående pandemin och som analyserats är *kris- och kontinuitetsplanering*. Dvs hur myndigheten arbetar med att analysera och planerar för att verksamheten kan bedrivas när och om kriser inträffar. Pandemin fortsätter emellertid att påverka verksamheter såväl nationellt som internationellt och internrevisionen kommer därför att fortsatt bevaka denna fråga även under kommande revisionsår. Ett ytterligare område som aktualiserats bl.a. genom att vilseledande vid examination ökat kraftigt under pandemin är *lärarnas kompetensutveckling*. En fråga som internrevisionen avser att särskilt bevaka är de insatser som vidtas för att upprätthålla kompetens som svarar mot de i Mål och strategier högt ställda målen om att bedriva en utbildning av högsta kvalitet och relevans.

Resurser

Resursläget är inför verksamhetsåret 2022 fortsatt något osäkert. Utmaningarna för 2022 beror i huvudsak på personalläget. En medarbetare är under inledningen av verksamhetsåret tjänstledig för prövande av annan statlig tjänst och det är i dagsläget osäkert om detta kommer att resultera i ett rekryteringsbehov under våren eller inte. På helårsbasis beräknas därför att personalstyrkan kommer att motsvara någonstans mellan 3,3 – 3,7 heltidsekvivalenter. Planeringen har utgått från ett försiktigt antagande, innebärande en kapacitet motsvarande ca 5800 timmar varav drygt 75 % avsätts för granskningar, uppföljning, bevakningar och stöd. Utöver detta planeras nyttjande av konsultinsatser motsvarande 60 - 80 timmar.

Granskningar, uppföljning och stöd	
Granskningar	3600
Förstudier/instudering	160
Uppföljning tidigare granskningar	150
Bevakning/utredningar	150
Rådgivning	150
Oplanerade uppdrag	200
Summa	*4410*
Riskanalys	
Riskanalys 2022	200
Summa	*200*
Kvalitetsarbete	
intern kvalitetsförbättring	250
Riskanalys o riskdatabas	200
Kompetensutveckling	140
Summa	*590*
Administration och reserv	
Administration och ledning	500
Planering 2023	60
Reserv	40
Summa	*600*
Summa planerade timmar	*5800*
Estimerat tillgängliga resurser	*5800*